

ВИСШЕ ВОЕННОМОРСКО УЧИЛИЩЕ «Н.Й.ВАПЦАРОВ»

ГР.ВАРНА

СТАНОВИЩЕ

от доцент доктор Сияна Бориславова Люцканова
ВВМУ „Н.Й.Вапцаров“

Област на висшето образование: 9. Сигурност и отбрана,

Професионално направление 9.1. Национална сигурност

Научна специалност „Военнополитически аспекти на морската
сигурност“

Относно: Дисертационен труд за присъждане на научна степен „**доктор на науките**“ – област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана,
професионално направление 9.1. Национална сигурност

Автор на дисертационния труд: д-р Яцек Януши Мрозек

Тема на дисертационния труд:
ЗАЩИТАТА НА СВОБОДАТА НА СЛОВОТО
КАТО ОСНОВЕН КОМПОНЕНТ НА ГРАЖДАНСКАТА
СИГУРНОСТ ПО ПРИМЕРА НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Новото, широко обхватно понятие на сигурността в съвременните общества засяга всички области на социално-икономическия живот и изведе на преден план концепцията за гражданска и човешка сигурност на преден план в демократичните системи на управление. Актуалността на избрания изследователски проблем е безспорна, разглеждайки аспекта на свободата на словото като основен компонент на третия стълб на националната сигурност-гражданска сигурност. От своя страна, важността на изследването се състои в рамките на съвременните процеси на развитие на демократичните държави и на

дебата за демократичните ценности, права и свободи в т.н. „дефектни“ или „фасадни“ демокрации. Редица изследователски школи измерват нивата на демократичност и трансформационни процеси по определени показатели, сред които е и разглеждания предмет на изследването. Свободата на словото е показател за равнището на развитие на съвременните демократични общества. Като основно човешко право, свободата на словото е един от водещите индикатори за състоянието на социално-икономическия живот и благodenствие в постиндустриалната, модерна, високотехнологична и комуникационно-информационна развита среда за сигурност. След като се разкрие значимостта на този важен компонент на гражданска сигурност възниква необходимостта да се предложат правно-нормативно обосновани политики и подходи за гарантиране на правото на свобода на словото на гражданите, правото на свободно изразяване, изразяващо се в медийни свободи и др.

Тъй като в последните години, особено след анексирането на Крим през 2014 г., дебатът за валидността на съвременните теоретични схващания за демократичност, мир, международно право се разшири, включвайки военнополитически аспекти на сигурността, предметът на представения научноизследователски труд е много значим и актуален. В този смисъл, авторът Мрозек търси отговор на въпроса за възможностите за утвърждаването на свободата на словото чрез адекватна система от гражданици права и свободи, които да утвърдят демократичния характер на държавата и гражданско общество. В условията на продължаващата агресия на Руската Федерация срещу териториалната цялост и национален суверенитет на Украйна, потъпквайки нормите на международното право, използвайки военни и не-военни средства, грубо намесване и потъпкване на правото на самоопределение, национални интереси и вътрешни работи на независима, суверенна държава, изследването на Яцек Мрозек представлява принос и безспорно е обосновано концептуално.

Обектът и предметът в дисертационния труд са коректно дефинирани и са свързани с целта на научното търсене - да идентифицира и дефинира характеристиките на нормативната уредба относно правото на свобода на словото на гражданите и на медиите в Руската федерация. В рамките на поставените

ограничения са дефинирани 4 изследователски задачи, които имат практическа насоченост.

2. Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд на Яцек Мрозек има логична, последователна и научно издържана структура. Съдържанието е в обем от 455 с., включващ увод, шест глави, всяка завършваща с изводи, общи изводи и заключение, библиография и приложения. Съдържанието на така разпределеното изследване е балансирано и позволява проследяването на решените изследователски задачи. Постдисертантът е предложил 8 таблици, 33 диаграми и 3 фигури, които спомагат за онагледяването на изложените аргументи и анализи. Впечатление прави задълбочената емпирична работа на г-н Мрозек и разработената от него Анкетна карта за изследване на отношенията на жителите на Калининградска област към проблема за свободата на словото, която да потвърди или отхвърли хипотезите на автора. Прилага се социологическо изследване, което е възприет научен емпиричен метод и отговаря на методологичните изисквания за дисертационен труд.

Разгледани и анализирани са 44 акта на международното право, 102 акта на закона на Руската федерация, 96 научни публикации, 250 интернет източници. В теоретичната част са използвани методи на сравнителен и системен анализ като научен инструментариум.

Дисертационният труд е завършен с теоретично и емпирично доказани резултати, което дава основание да се направи изводът, че г-н Мрозек познава задълбочено състоянието на изследвания проблем и приносите на неговото изследване обогатяват тематиката за гражданските свободи в областта на свободата на словото и достъп до информация в Руската федерация.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Постигнати са пет научни и пет научно-приложни приноса, самостоятелно и акуратно постигнат с методите на научно изследване, теоретично и емпирично аргументирани.

В научно-приложен план изследването представя значим извод относно противоречието между разписаните в закона гаранции за гражданска свободи и други правни актове, ограничаващи свободата на словото. Научно-приложните резултати могат да се считат за достоверни и в контекста на настоящата среда за сигурност считам, че представляват интерес за анализиране и прогнозиране на развитието и оценките на процесите в руското общество и политика.

4. Оценка на автореферата и становище относно plagiatство

Дисертантът Мрозек е публикувал множество доклади, статии и студии по изследваната тема на полски, руски и английски език. Те спомагат за популяризирането на изследвания проблем и резултати.

Авторефератът в обем от 100 страници отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

Не ми е известно в хода на процедурата да са получавани сигнали за установяване на plagiatство, както и въз основа на моите възможности и компетенции не откривам такова.

5. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам съществени критични бележки, освен значителния обем на дисертацията, което на места в изследването затруднява проследяването на анализа в рамките на решаването на конкретните научно-изследователски задачи. Препоръчвам на докторант Мрозек да продължи научно-изследователската си дейност особено в контекста на развиващите се негативни събития в Русия и Украйна и да я представи на международни научни форуми.

6. Предложение

Представеният дисертационен труд има характеристиките на завършено научно изследване. Давам положителна оценка на дисертационния труд на тема „Зашитата на свободата на словото като основен компонент на гражданска сигурност по примера на Руската федерация“ и убедено изказвам съгласие на Яцек Януш Мрозек да бъде присъдена научната степен доктор на науките в област на

висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1.
Национална сигурност.

16.06.2023 г.
Варна

Член на журито:
доц. д-р Сияна Люцканова

NIKOLA VAPTSAROV NAVAL ACADEMY
VARNA

STATEMENT

by Assoc.Prof. Dr. Siyana Borislavova Lutzkanova
Nikola Vaptsarov Naval Academy
Higher educational field: 9. Security and Defense,
Professional area 9.1. National Security
Scientific specialty „Organization and Management of Non-Material
Production“

Reference: Dissertation thesis for award of the scientific title „Doctor of Science“ –
higher educational field 9. Security and defense, professional area 9.1.
National security

Author of the dissertation thesis: Dr. Yacek Janusz Mrozek

Dissertation thesis:
THE PROTECTION OF FREEDOM OF SPEECH AS A MAIN COMPONENT OF
CIVIL SECURITY ON THE EXAMPLE OF THE RUSSIAN FEDERATION

1. Relevance and significance of the scientific problem

The new, broad concept of security in modern societies affects all areas of socio-economic life and has brought the concept of civil and human security to the centre in democratic systems of government. The relevance of the chosen research problem is indisputable, considering the aspect of freedom of speech as a main component of the third pillar of national security - civil security. For its part, the importance of the study lies within the framework of the contemporary development processes of democratic states and the debate about democratic values, rights and freedoms in the so-called

"defect" or "facade" democracies. A number of research schools measure the levels of democracy and transformation processes by certain indicators, among which is the subject of the study. Freedom of speech is an indicator of the level of development of modern democratic societies. As a basic human right, freedom of speech is one of the leading indicators of the state of socio-economic life and prosperity in the post-industrial, modern, high-tech and communication-information developed security environment. Once the significance of this important component of civil security is revealed, the need arises to propose legal-normatively justified policies and approaches to guarantee citizens' right to freedom of speech, the right to free expression, media freedoms, etc.

Since in recent years, especially after the annexation of Crimea in 2014, the debate on the validity of modern theoretical concepts of democracy, peace, international law has expanded to include military-political aspects of security, the subject of the presented research work is very significant and up-to-date. In this sense, the author Mrozek seeks an answer to the question of the possibilities for the affirmation of freedom of speech through an adequate system of civil rights and freedoms that would affirm the democratic nature of the state and civil society. In the context of the ongoing aggression of the Russian Federation against the territorial integrity and national sovereignty of Ukraine, breaking the norms of international law, using military and non-military means, interference and non-compliance with the right to self-determination, national interests and internal affairs of an independent, sovereign state , Jacek Mrozek's research is a contribution and is definitely conceptually plausible .

The object and the subject in the dissertation work are correctly defined, related to the purpose of the scientific research - to identify and define the characteristics of the regulatory framework regarding the right to freedom of speech of citizens and the media in the Russian Federation. Within the limits set, four research tasks are defined, which have a practical orientation.

2. General characteristics of the dissertation thesis

The presented dissertation thesis of Jacek Mrozek has a logical, coherent and scientifically based structure. The content consists of 455 pages, including an introduction, six chapters, each ending with conclusions and general conclusions,

bibliography and appendices. The content of the research is balanced and allows following the solved scientific research tasks. The post-dissertation candidate has proposed 8 tables, 33 diagrams and 3 figures, which help to illustrate the presented arguments and analyses. Mr. Mrozek's in-depth empirical work and the Questionnaire developed by him to study the attitude of the residents of the Kaliningrad region to the issue of freedom of speech to confirm or reject the author's hypotheses is worth and valuable. A sociological study is applied, which is an adopted scientific empirical method and meets the methodological requirements for a dissertation work.

44 acts of international law, 102 acts of the law of the Russian Federation, 96 scientific publications, 250 Internet sources were reviewed and analyzed. In the theoretical part, methods of comparative and systematic analysis are used as scientific tools.

The dissertation work is completed with theoretically and empirically proven results, which gives reason to conclude that Mr. Mrozek has a deep knowledge of the state of the researched problem and the contributions of his research enrich the subject of civil rights in the field of freedom of speech and access to information in the Russian Federation.

3. Assessment of the scientific and the scientific-applied contributions

Five scientific and five scientific-applied contributions were achieved, independently and accurately defined by the methods of scientific research, theoretically and empirically analyzed.

In scientific and applied terms, the research presents a significant contribution regarding the contradiction between the guarantees for civil rights enshrined in the law and other legal acts limiting freedom of speech. The scientific-applied results are considered reliable and in the context of the current security environment, I consider them to be of interest for analyzing and measuring the development and evaluations of processes in Russian society and politics.

4. Evaluation of the abstract and opinion about plagiarism

The dissertation candidate Mrozek has published numerous reports, articles and studies on the researched topic in Polish, Russian and English. They help to promote the research problem and results.

The 100-page abstract meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff and the Regulations for its Application.

I am not aware of any plagiarism claims received during the procedure, and based on my capabilities and competences, I do not detect any.

5. Critical notes, recommendations and problems

I have no significant critical remarks, except for the considerable volume of the dissertation, which on some places makes it difficult to follow the analysis within the framework of solving the specific research tasks. I recommend doctor of science candidate Mrozek to continue his research activity especially in the context of the developing negative events in Russia and Ukraine and to present it at international scientific forums.

6. Final Statement

The presented dissertation has the characteristics of a completed scientific research. I give a high positive assessment of the dissertation work on the topic "The protection of freedom of speech as a main component of civil security on the example of the Russian Federation" and I confidently express my consent to Jacek Janusz Mrozek being awarded the scientific degree Doctor of Sciences in the field of higher education 9. Security and defense, professional area 9.1. National Security.

16.06.2023
Varna

Member of the scientific jury:
Assoc. Prof. Dr. Siyana Lutzkanova